

अदभ्रा अनल्पायेराजन्यवर्याः तेषां रथमंडलैर्मंडितासु भीष्मादीनां च मूषु सारथिरूपेण ममाग्रे चरः सन् हेविभो तेषां रथयूथपानामायुरादीनियोदशा दृष्ट्यैव आच्छत् लुतवान् मनांसीत्युत्साहादिशक्तिम् सहोबलं ओजःशस्त्रादिकौशलम् ॥ १५ ॥ यस्य द्यौःपुभुजेषु मामां प्रणिहितं स्थापितं तेनैव गुर्वादिभिर्निरूपितानि प्रयुक्तान्यस्त्राणि न स्पृशंति स्म गुरुद्रोणिः त्रिगर्तः त्रिगर्तदेशाधिपतिः सुशर्मा शलः शल्यः सैधवः सिंधुदेशाधिपतिर्जयद्रथः बाल्हिकः शंतनोर्भ्राता अमोघो महिमायेषां तथाभूतान्यपि पाठांतरेऽपि स एवार्थः प्रतीकाराकरणेऽप्यस्पर्शोदृष्टांतः नृहरिदासंप्रज्ञादमिवेति ॥ १६ ॥ स्वापराधमनुस्मरन् संतप्यमान आह सौत्ये सारथ्ये कुमतिना मे मया सवृतः कुमतित्वमेवाह आत्मदइत्यादिना अभवाय मोक्षाय भव्याः श्रेष्ठाः श्रान्ता वाहा अश्वायस्य तं मां जयद्रथवधे हि जलपानं विना अश्वाः श्रान्ताः ततो रथादवतीर्य बाणैर्भुवं भित्वा जलं संपादितम् तदायस्यानुभावेन निरस्तचित्ता

यो भीष्मकर्णगुरुशल्यचमूष्वदभ्रराजन्यवर्यरथमंडलमंडितासु ॥ अग्रे चरो मम विभोरथयूथपानामायुर्मनांसि च दृशा सह ओज आच्छत् ॥ १५ ॥ यद्व्योः पुमां प्रणिहितं गुरुभीष्मकर्णद्रोणि त्रिगर्तशलसैधवबाल्हिकाद्यैः ॥ अस्त्राण्यमोघमहिमानि निरूपितानि नोपस्पृशुर्नृहरिदासमिवासुराणि ॥ १६ ॥ सौत्ये वृतः कुमतिनात्मदइश्वरो मे यत्पादपद्ममभवाय भजंति भव्याः ॥ मां श्रान्तवाहमरयोरथिनो भुविष्ठं न प्राहरन्यदनुभाव निरस्तचित्ताः ॥ १७ ॥ नर्माण्युदाररुचिरस्मितशोभितानि हे पार्थ हेर्जुन सखे कुरुनंदनेति ॥ संजल्पितानि नरदेव हृदि स्पृशानि स्मर्तुं लुठंति हृदयं मम माधवस्य ॥ १८ ॥ शय्यासनाटनविकत्थनभोजनादिष्वैक्याद्वयस्य कृतवानिति विप्रलब्धः ॥ सख्युः सखेव पितृवत्तनयस्य सर्वे सेहे महान्महितया कुमते रघं मे ॥ १९ ॥

अरयो मां न प्रलुतवन्तः स सौत्ये

वृत इति कुमतित्वम् ॥ १७ ॥ हे नरदेव उदारगंभीरं रुचिरं च यत्स्मितं तेन शोभितानि नर्माण्युपरिहासवाक्यानि तथा कार्यप्रस्तावेषु हे पार्थेत्यादीनि मधुराक्षराणि संजल्पितानि च हृदि स्पृशानि मनोज्ञानि माधवस्य यान्येतानि तानीदानीं स्मर्तुं मम हृदयं लुठंति लोठयंति क्षोभयंति णिजभाव आर्षः ॥ १८ ॥ विकत्थनं स्वगुणश्लाघनम् शय्यादिषु ऐक्यात् अव्यतिरेकाद्धेतोः कदाचिद्व्यभिचारं दृष्ट्वा हे वयस्य कृतवान् सत्ययुक्तस्त्वमितिव क्रोक्त्या विप्रलब्धस्तिरस्कृतोऽपि ऋभुमानिति पाठिः ऋभवो देवाः सेवकाः संतियस्यसः असौ महानपि मया वयस्य इति मत्वा विप्रलब्धः तिरस्कृत इत्यर्थः कृतवानिति पाठे वत्त्वभाव आर्षः मे अघमपराधमसहत महितयामहत्त्वेन एकपदे अतिमहत्त्वेनेत्यर्थः सख्युरघं सखेव तनयस्याघं पितेव ॥ १९ ॥